

Landelijke Vlinderdag '94

tekst:
**Jeroen
Meeussen &
Angelique
van Herel**

Vijf maart, de eerste mooie, bijna-lentedag van het jaar. Er moet dan wel iets bijzonders te doen zijn om 400 vlinderliefhebbers een hele dag binnen te houden. Het programma van de Landelijke Vlinderdag gaf echter genoeg aanleiding om daar een hele dag aan te besteden. Voor wie hiervoor geen tijd had, een korte impressie.

Jan van der Made opende ook weer deze landelijke dag. Hij blikte allereerst terug op het afgelopen jaar en moest daarbij helaas vaststellen dat het niet goed gaat met onze Nederlandse natuur. De dagvlinders staan zelfs, samen met de libellen, op een trieste eerste plaats van de meest bedreigde Nederlandse diersoorten. Toch is er, ook vanuit de politiek, steeds meer aandacht voor vlinders. Het begin, vooral in vlindervriendelijk beheer in natuurgebieden, is al gemaakt. Het is alleen nog even wachten op de resultaten.

Heidevlinders

Na Jan was het de beurt aan Geert de Vries. Hij wist veel te vertellen over dagvlinders op de Drentse heide die zowel zeer natte als zeer droge gebieden kent. Deze verschillende plaatsen vormen specifieke voorkeursplaatsen voor verschillende vlinders zoals het Heideblauwtje, het Groentje, de Heivlinder en de Veenbesparelmoervlinder. Deze gebieden (en met hen deze mooie vlinders) dreigen steeds meer te verdwijnen door o.a. verdroging en vergrassing. Met goed heidebeheer zoals bijvoorbeeld begrazing door niet te veel runderen, is hier gelukkig nog het een en ander aan te doen.

Hoe een dergelijk beheer er uit moet zien kwam terug in het verhaal van Martin Scheper. Hij legde uit dat kleinschalig beheer het enige goede beheer is voor het behoud van het Gentiaanblauwtje. Dit mooie vlindertje stelt, door zijn ingewikkelde manier van leven, hoge eisen aan zijn omgeving. Door te veel begrazen verdwijnt bijvoorbeeld de Kloksesgenti-

aan, zodat het vrouwtje haar eitjes niet kwijt kan. En met overmatig plaggen verdwijnen ook de mieren waar het Gentiaanblauwtje van afhankelijk is. Doet men echter niets, dan verdwijnt de heidebegroeiing en daarmee ook de vlinder. Met gefaseerd en kleinschalig beheer moet het echter lukken om deze vlinder voor Nederland te behouden.

Nachtvlinders

Joop Schaffers die het volgende praatje voor zijn rekening nam, liet zien dat er 's nachts ook prachtige vlinders te zien zijn op 't Planken Wambuis. Hij gaf goede tips om nachtvlinders te lokken door middel van een laken met daarachter een lamp en door het besmeuren van bomen met een mengsel van rode wijn en suiker.

Pony's in België

Dirk Geijssels liet zien hoe men in België door middel van kleinschalig plaggen en begrazen door pony's de diversiteit in een heidegebied handhaaft en probeert te versterken. Zijn ervaring met begrazing door pony's was dat deze beter verspreid grazen en tevens meer verschillende begroeiingen (zoals houtachtige soorten) vreten dan bijvoorbeeld runderen. Misschien een tip voor het Nederlands heidebeheer?

Wat is een goede foto?

Na de lunch gaf Henkjan Kievit aan de hand van een groot aantal dia's zijn persoonlijke opvatting over vlinderfotografie weer. Wat is een goede foto? Deze vraag kan niet eenduidig beantwoord worden. Iedereen heeft daar een eigen visie op. Aspecten die hierbij in ieder geval een rol spelen zijn: scherpte, compositie, informatie over de soort of het biotoop en last but not least artistiekheid.

Aan het goed fotograferen van vlinders gaat het observeren vooraf. Als je weet dat het Landkaartje een vaste uitkijkpost heeft, is het daarna slechts een kwestie van geduld. Verder passeerden onderwerpen als lenzen, objectieven, tussenringen, macrolenzen en het gebruik van flitsers nog de revue.

Wie op pad gaat om vlinders te fotograferen mag één ding beslist niet vergeten, namelijk een schaar. Een hinderlijke grasspriet of boterbloem wordt daarmee

In zijn lezing over vlinderfotografie liet Henkjan Kievit zien dat door het gebruik van een groothoeklens de relatie tussen een vlinder en zijn leefgebied kan worden uitgebeeld. Deze foto van de Moerasparelmoervlinder is daar een goed voorbeeld van.

snel uit de weg geruimd. Pas echter wel op voor zeldzame of beschermde planten! Tenslotte nog een geruststellend idee voor al diegenen die de lezing niet bijgewoond hebben. Het ligt in de bedoeling om in de toekomst een speciaal boek over vlinderfotografie te gaan uitgeven.

Hoe gaat het met de Pimpernelblauwtjes? Deze vraag werd door Irma Wynhoff beantwoord. Een uitgebreid verslag van het onderzoek aan de Pimpernelblauwtjes vindt u op de volgende bladzijden.

Hierna volgde een optreden van Circus Vladimir. Velen fronsten de wenkbrauwen. Wat had dit nu met vlinders te maken? De nieuwsgierigheid was echter voldoende geprikkeld. Een grote gele rups begaf zich zuchtend en steunend over het toneel. Hij wilde zelfs een aai over zijn kop! Uiteindelijk verpopte hij tot een levensgrote blauwe vlinder.

Toch veel vlinders in 1993

Dit was de prikkelende titel van de lezing van Kars Veling. Was 1993 niet een heel slecht vlinderjaar geweest? Al met al bleek het toch nog mee te vallen.

"Die individuele waarnemingen die de Vlinderstichting binnenkrijgt, gebeurt daar verder nog iets mee?" is een veel gehoorde vraag. Deze gegevens worden ondermeer gebruikt bij milieueffectrapportages en bij beheer van stedelijk groen. Bijzondere waarnemingen waren ondermeer het Klaverblauwtje, het Boswitje en het Dambordje. Meer hierover kunt u op pagina 23 lezen.

In 1993 werden ook gebiedsinventarisaties gepleegd. Niet alleen van gebieden van Natuurmonumenten, maar ook de luchthaven Schiphol. In de loop van het jaar werd ook een speciale dag rond de Grote vuurvlinder georganiseerd. De achteruitgang van de Grote vuurvlinder zou mogelijk te wijten zijn aan een slechte conditie van de zuring.

De terugblik op 1993 werd besloten met een vooruitblik naar 1994. Een voorlichtingscampagne rond het maai-beheer staat ondermeer op het programma. Ook zal meer aandacht worden geschonken aan de dag-actieve nachtvlinders zoals de wespvlinders.

De middag werd besloten met een lezing van Ger Londo, de specialist op het gebied van natuurtuinen. In natuurtuinen zal men overwegend de algemene soorten -zo'n 20 in getal- aantreffen. Deze soorten kunnen echter wel in grote aantallen voorkomen.

Volgens Ger kan in een kleine tuin al heel wat bereikt worden. Belangrijke aspecten die belicht werden, waren variatie, voedselbronnen en grondsoorten. Wilde soorten kunnen vaak beter dan de cultivars extreme omstandigheden zoals droogte doorstaan. Ook de overgang van het ene type begroeiing naar een ander type spelen een belangrijke rol.

Volgend jaar is er weer een Landelijke Vlinderdag en wel op 4 maart 1995. Iedereen is van harte welkom!